

From: noreply@lausuntopalvelu.fi
Sent: 4. maaliskuuta 2020 13:42
To: Ym Kirjaamo
Subject: Lausuntopalvelu.fi: Uusi lausunto jätetty
Attachments: 20200304_VN-889-2020 ja VN-1010-2020_1591.pdf

Uusi lausunto lausuntopyyntöön 'Luonnokset: hallituksen esitys vesienhoidon ja merenhoidon järjestämisestä annetun lain muuttamisesta (tuki) ja siihen liittyvä asetus (maatalousmaan kipsikäsitteily)'

Lausunnonantaja: Ikävalko Jaana

Organisaatio: Helsingin yliopisto

Voit tarkastella lausuntoa linkin kautta:

<https://www.lausuntopalvelu.fi/FI/Proposal/GetReportViewForResponse?proposalId=a3b04b91-b615-4f74-931c-47f27e637ec3&responseId=26ddfe61-fef8-481d-9660-18fd39b8929e>

Asia: VN/889/2020 ja VN/1010/2020

Luonnokset: hallituksen esitys vesienhoidon ja merenhoidon järjestämisestä annetun lain muuttamisesta (tuki) ja siihen liittyvä asetus (maatalousmaan kipsikäsittely)

Luonnos: hallituksen esitys laiksi vesienhoidon ja merenhoidon järjestämisestä annetun lain muuttamisesta

Huomionne:

Vesien- ja merenhoidossa myönnetään valtionavustuslain mukaisia valtionavustuksia vesien- ja merenhoitoa tukeviin hankkeisiin. Tämä laki ei kuitenkaan tarjoa puitteita tilanteeseen, jossa tehostaakseen suojelutoimia viranomaisen hankkii tuotteen tai palvelun ja luovuttaa sen saajalle erikseen määriteltyjen tuen ehtojen puitteissa. Tämän kaltaiseen tilanteeseen törmätään esimerkiksi Lounais-Suomen kipsihankkeessa, jossa alueellinen viranomaisen voisi toimia ehdotuksen kuvaamalla tavalla tuotteen tai palvelun hankkijana ja luovuttaa sen viljelijöiden käyttöön tuen ehtojen puitteissa.

Hallitus ehdottaa vesien ja merenhoidon järjestämistä koskevaan lakiin uutta lukua, jossa säädetään vesien- ja merenhoidon toimenpiteiden edistämisen tukemisesta valtion talousarvioissa osoitetuista määrärahoista. Lakiin tehtäisiin myös lisäyksestä johtuvat säännösmuutokset. Lakiehdotuksen keskeinen sisältö on kirjata vesienhoitolain 1 §:ään uusi luku 1a, jossa säädetään toimivaltaisesta viranomaisesta, tuesta, tuen myöntämisen perusteista ja useita käytännön toteuttamiseen liittyvistä piirteistä. Lakia täydentää ehdotus valtioneuvoston asetukseksi koskien maatalousmaan kipsikäsittelyyn myönnettävää tukea.

Yleiset kommentit hallituksen esitysluonnoksesta

Huomionne:

Helsingin yliopistolla ei ole huomautettavaa ehdotuksiin koskien lakia vesienhoidon ja merenhoidon järjestämisestä.

Perustelut

Huomionne:

Helsingin yliopisto pitää lakiehdotusta erittäin kannatettavana. Lakimuutos antaa mahdollisuuden edistää uudenlaisia vesiensuojelukeinoja, joilla voidaan saavuttaa merkittävää paranemista vedenlaatuun. Esimerkkinä voi mainita peltojen kipsikäsittelyn, jonka avulla vesistöihin tulevaa fosforikuormaa voidaan vähentää merkittävästi.

1 §. Tarkoitus (uusi 4 mom.).**Huomionne:**

-

1 a Luku**Huomionne:**

-

6 a §. Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen tehtävät.**Huomionne:**

-

6 b §. Suhde muuhun lainsäädäntöön ja Euroopan unionin lainsäädännön soveltaminen.**Huomionne:**

-

6 c §. Tuki.**Huomionne:**

-

6 d §. Tukikelpoisuus ja hakijan selvitysvelvollisuus.**Huomionne:**

-

6 e §. Tuen hakeminen.**Huomionne:**

-

6 f §. Hakuaika ja tiedottaminen.**Huomionne:**

-

6 g §. Tuen myöntämisen edellytykset.

Huomionne:

-

6 h §. Päätös ja sopimus.

Huomionne:

-

6 i §. Tukihakemuksen peruuttaminen.

Huomionne:

-

6 j §. Tuen keskeyttäminen ja tuen takaisinperintä.

Huomionne:

-

6 k §. Korko ja viivästyskorko.

Huomionne:

-

6 l §. Henkilötietojen luovuttaminen.

Huomionne:

-

6 m §. Kehittämis- ja hallintokeskuksen tehtävät.

Huomionne:

-

6 n §. Oikaisuvaatimus ja muutoksenhaku tukea koskevista päätöksistä.

Huomionne:

-

Asetuksen luonnos ja perustelumuistio

Huomionne:

Lain soveltamista ohjaamaan ehdotetaan valtioneuvoston asetusta maatalousmaan kipsikäsittelyyn myönnettävästä tuesta. Helsingin yliopiston ja Suomen ympäristökeskuksen yhteisen tutkimushankkeen, SAVE-hankkeen kokemusten ja tutkimuskirjallisuuden valossa yliopisto haluaa kiinnittää huomiota asetuksen pykäliin 6 ja 8.

Yleiset kommentit asiasta

Huomionne:

-

Perustelumuistion yleinen sisältö

Huomionne:

-

Asetuksen pykälien ja perustelujen luonnokset

Huomionne:

-

1 §. Soveltamisala ja tavoite.

Huomionne:

-

2 §. Euroopan unionin lainsäädännön soveltaminen.

Huomionne:

-

3 §. Määritelmät.

Huomionne:

-

4 §. Tuettava toiminta.

Huomionne:

-

5 §. Tukihakemuksen sisältövaatimukset.

Huomionne:

-

6 §. Tuen myöntämisen edellytykset ja rajoitukset.

Huomionne:

Pykälän 6 toisessa kappaleessa todetaan: ”Tukea ei voida myöntää kipsikäsittelylle, joka tehdään happamalla sulfaattimaalla tai pohjavesialueella tai talousvesikaivon läheisyydessä sijaitsevalla taikka Natura 2000 -verkostoon kuuluvalla maatalousmaalla.”

Tämän hetkisten – yllä viitatus SAVE-hankkeen laatimien – suositusten mukaan happamat sulfaattimaat ja pohjavesialueet on rajattava kipsikäsittelyn ulkopuolelle. Happamia sulfaattimaita on kuitenkin runsaasti rannikon vähäjärvisillä muutoin kipsikäsittelylle soveltuvilla maatalousalueilla. Vuosisatojen viljely on muuttanut rannikon peltojen pintamaan luonnetta vähemmän sulfaattipitoiseksi. Lisäksi GTK:n arviot sulfaattimaista perustuvat lähinnä todennäköisyyksiin, jolloin rajan vetäminen sen välille, mikä peltolohko on lopulta hapanta sulfaattimaata, on käytännössäkin hankalaa. Ulkomailla kipsiä on käytetty runsaasti ja ilmeisellä menestyksellä happamilla mailla esiintyvien agronomisten ongelmien vähentämiseen. Tutkimustiedon kerääntyessä on mahdollista, että osa happamista sulfaattimaistamme osoittautuu kipsikelpoisiksi, ts. että kipsistä ei ole haittaa viljelylle tai luonnolle, mutta on hyötyä fosforikuormituksen vähentäjänä. Tämän vuoksi käsittelyä ei tulisi lainsäädännöllä kategorisesti estää, vaan sallia siihen paikallinen harkinta.

Suomessa on ehdoton pohjavesien pilaamiskielto, jota tulee noudattaa joka tapauksessa. Monilta pohjavesialueilta on olemassa riittävästi havaintoja savipatjan paksuudesta, jolloin savipatjan ollessa riittävän paksu kipsin kulkeutumista pohjavesiin ei pääse tapahtumaan. Alueilla, joista tietoa ei ole, se voidaan myös tuottaa erillisin mittauksin, mikäli sitä pidetään tarkoituksenmukaisena. Tämän vuoksi pohjavesialueiden automaattinen ja kategorinen rajaaminen kipsikäsittelyn ulkopuolelle ei ole perusteltua.

Näiden seikkojen johdosta Helsingin yliopisto ehdottaa, että 6 § ensimmäinen ja toinen kappale kirjoitetaan seuraavasti:

”Tuen myöntämisen edellytyksenä on, että maatalousmaata käytetään yksivuotisten tai monivuotisten kasvien viljelyyn, ja se soveltuu ominaisuuksiltaan ja sijainniltaan kipsin levitykseen ja levitys toteutuu ympäristön laatua koskevan lainsäädännön ehtojen puitteissa.

Tukea ei voida myöntää kipsikäsittelylle talousvesikaivon läheisyydessä sijaitsevalla taikka Natura 2000 -verkostoon kuuluvalla maatalousmaalla.”

7 §. Tuen laskentaperuste ja määrä.

Huomionne:

-

8 §. Kirjanpito.

Huomionne:

Mikäli palvelu tuotetaan tilalle täydellisenä palveluna (sisältäen myös levityksen pelloille), hankkeesta ei jää kuittien kaltaisia tositteita. Helsingin yliopisto ehdottaa 8§ viimeiseen lauseeseen lisäystä:

”Tuen saajan on säilytettävä kaikki tuettavan hankkeen toteuttamiseen liittyvät tositteet tai toimitusasiakirjat kirjanpitolain mukaisesti.”

9 §. Raportointi ja säilytysvelvollisuus.**Huomionne:**

-

10 §. Voimaantulo.**Huomionne:**

-

Muut huomiot**Huomionne:**

-

Ikävalko Jaana
Helsingin yliopisto - Maatalous-metsätieteellinen tiedekunta